cioē intelligēdus sit. nūc eq̄lis pri
filius. nūc āt minor. cap̄ xij. Qua
racōe filius nescire dicat' diē ⁊ ho
rā q̄ scit p̄r. cap̄ xiij. De vnitate
p̄sone filij dei ⁊ filij hoīs siue in
glīa siue ī humilitate. Expliciunt
Capl̄a. Incipit liber p̄m⁹ btī. Au
gustini. Aurelij de Trinitate. Ad
aurelium papā. Capl̄m Primū.

Lecturus
hec q̄ de
trinitate
disserim⁹
p̄us op
tet ut no
uerit sti
lū n̄r̄m
adūsus eorū vigilare calūpnias.
q̄ fidei cōtēpnētes īicīū. īmaturo
⁊ p̄uso racōis amore fallūt'. Quo
nōnlli ea q̄ de corp̄alibȝ rebȝ. siue
p̄ sensus corpo̅es expta notauerīt
siue q̄ natura huāni īgenij ⁊ di
ligēcie viuacitate ul' artis adiu
torio p̄ceperīt ad res īcorporeas
⁊ sp̄itales trāsferre conāt'. ut ex ⁊
hijs illa metiri atȝ opīari velint.
Sūt āt alij q̄ s̄cd̄m aīm̄ huāi natūrȝ
ul' affectū de deo sentiūt si q̄d sen
tiūt: ⁊ ex hoc errore cū de deo dispu
tāt sermoī suo distortas ⁊ fallaces
reglās fingūt. Est itē aliud hoīm
genus eor qui vniuersā q̄dē crea

animi

turā q̄ p̄fecto mutabilis ē: nitūt'
trāscendere ut ad īcōmutabilem
s̄bam q̄ deus ē erigāt īntencōēz, sed
mortalitatis onē p̄grauati cū et
videri volūt scire q̄d nesciūt, ⁊ q̄d
volūt scire nō p̄nt: p̄sūpcōes opīo
nū suarū audacius affirmādo īt
cludūt sibimet ītelligēcie vias m̄
gis eligētes sentēciā suā nō corri
gere p̄uersā q̄m mutare defensā.
Et hic q̄dē oīm morbȝ ē triū gene
rū q̄s p̄posui: et eor s̄cilicȝ q̄ s̄cd̄m
corpus de deo sapiūt. ⁊ eor q̄ s̄cd̄ȝ
spiritalē creaturā sicuti est aīa.
et eor q̄ neq̄ s̄cd̄ȝ corpus neȝ s̄cd̄ȝ
spiritalē creaturā ⁊ tamē de dō
falsa existimant eo remociores a vō
quo id q̄d sapiūt. nec ī corpe r̄p̄i
tur nec ī facto ⁊ cōdito sp̄ū nec ī
ip̄o creatore. Qui eī opīat' deū
verbi grā candidū ul' rutilū fal
lit'. ȝ tamē hec īueniūt' in corpe.
Rursus q̄ opīat' deū nūc obli
uiscētē nūc recordātē. ul' si q̄d
huiusmōi ē. nichilomin⁹ ī erro
re ē. ȝ tū hec īueniūt' ī aīa. Qui
āt putat eius ēē potēcie deū ut
seip̄m ip̄e genuerit eo plus errat
q̄d nō solū deus ita nō est. ȝ nec
spiritalis nec corp̄alis creatura.
Nulla eīm omnino res ē q̄ seip̄āȝ
gignat ut sit. Vt ergo ab huius
mōdi falsitatibȝ human⁹ anim⁹

Marginal notes: substantiam; sunt tamen; et

purgaretur sancta scriptura parvulis con-
gruens nullius generis rerum verba
vitavit. ex quibus quasi gradatim ad di-
vina atque sublimia noster intellectus ve-
lut nutritus assurgeret. Nam et verbis
ex rebus corporalibus ~~rebus~~ sumptis usa est.
cum de deo loqueretur. velut cum ait. sub
umbraculo alarum tuarum protege me.
Et de spiritali creatura multa transtu-
lit. quibus significaret illud quod ita non
esset sed ita dici opus esset sicuti est. ego
sum deus zelans. et penitet me hominem
fecisse. De rebus autem que omnino non sunt
non traxit aliqua vocabula quibus vel
figuraret locuciones vel spissa-
ret enigmata. Unde pernicio-
sius et inanius evanescunt
qui tercio illo genere erroris a veri-
tate secluduntur hoc suspicando de deo
quod neque in ipso neque in ulla creatura
inveniri potest. Rebus enim que in creatura
reperiuntur solet scriptura divina velut
infantilia oblectamenta formare
quibus infirmorum ad querenda superiora
et inferiora deserenda pro suo modulo
tamquam passibus moveatur affectus. Que
vero proprie de deo dicuntur. queque in nulla
creatura reperiuntur raro ponit scriptura
divina. sicut illud quod dictum est ad
moysen. Ego sum qui sum. et qui est misit
me ad vos. Cum enim esse aliquo modo
dicatur et corpus et animus nisi proprio quo-
dam modo vellet intelligi non id utique
diceret et illud quod ait apostolus qui solus habet
immortalitatem. cum et anima modo quodam
immortalis esse dicatur et sit. Non diceret
solus habet. nisi quia vera immortalitas in-
commutabilitas est quam nulla potest habere crea-
tura quoniam solius creatoris est. Hoc etiam
iacobus dicit. Omne datum optimum
et omne donum perfectum desursum est des-
cendens a patre luminum. apud quem
non est commutacio nec momenti obumbra-
cio. Hoc et david. Mutabis ea et
mutabuntur. tu autem idem ipse es. Proinde
substantiam dei sine ulla sui commutacione
mutabilia facientem et sine ullo modo
suo temporali motu temporalia creantem intu-
eri et plene nosse difficile est. Et ideo
est necessaria purgacio mentis. qua illud in- nostre
effabile ineffabiliter videri possit. qua
nondum preditti fide nutrimur. et per quedam
tolerabiliora ut ad illud capiendum
apti et habiles efficiamur itinera du-
cimur. Unde apostolus in christo quidem dicit
esse omnes thesauros sapiencie et scien-
cie absconditos eum tamen quamvis iam gra-
cia eius renatis sed adhuc carna-
libus et animalibus tamquam parvulis in
christo non ex divina virtute in qua equa-
lis est patri. sed ex humana infirmi-
tate ex qua crucifixus est commendavit.
Ait namque. Non enim iudicavi me
scire aliquid inter vos nisi Ihesum christum

et hunc crucifixum. Deinde secutus
ait. Et ego in infirmitate et timo
re et tremore multo fui ad vos.
Et paulo post eis dicit. Et ego
fratres non potui loqui vobis qua
si spiritalibus sed quasi carnalibus quasi par
vulis in christo lac vobis potum dedi
non escam. Nondum enim poteratis. sed
nec adhuc quidem potestis. Hoc
cum dicitur quibusdam irascuntur et sibi con
tumeliose dici putant. Et plerumque
malunt credere eos potius a quibus
hec audiunt non habere quod dicant quam se
dixerant — capere non posse quod dixerant. Et aliquando
afferimus eis rationem non quam pe
tunt cum de deo querunt quia nec ipsi
eam valent sumere nec nos fortasse vel
apprehendere vel proferre. sed qua demon
stretur eis quam sint inhabiles minime
que ydonei percipiendo quod exigunt.
Sed quia non audiunt quod volunt aut cal
lide nos agere putant ut nostram
occultemus imperitiam. aut malicia
ose quod eis invideamus peritiam. atque
ita indignantes perturbatique dis
cedunt. Capitulum Secundum.

Quapropter adiuvante domino
deo nostro suscipiemus et eam
ipsam quam flagitant quantum possumus
reddere rationem quod trinitas sit v
et — nus solus verus deus. Et quam
recte pater et filius et spiritus sanctus vni
eiusdemque substantie vel essentie dica
tur credatur intelligatur ut non quasi
nostris excusationibus illudantur. sed re ipsa
experiantur. et esse illud summum bonum
quod purgatissimis mentibus cernitur.
et a se propterea cerni comprehendique non
posse quia mentis humane acies in va
lida in tam excellenti luce non figitur.
nisi per iusticiam fidei nutrita vegetetur.
Sed primum secundum auctoritatem scrip
turarum sanctarum utrum ita se fides
habeat demonstrandum est. Deinde si
voluerit et adiuverit deus istis gar
rulis ratiocinatoribus elatioribus quam
capacioribus. atque ita morbo peri — ideo
losiore laborantibus sic fortasse ser
viemus ut inveniant aliquid unde du
bitare non possint et ob hoc in eo quod
invenire nequiverit de suis mentibus
potius quam de ipsa veritate vel de
nostris disputationibus conquerantur atque
ita si quid eis erga deum vel amoris
vel timoris ad initium fidei et ordinem
redeant. iam sentientes quam salubri
ter in sancta ecclesia medicinam fidelium
constitutam sit ut ad perceptionem incom
mutabilis veritatis imbecillam men
tem observata pietas sanet ne in
opinionem noxie falsitatis temeritas
inordinata precipitet. et nec pige
bit autem me sicubi hesito querere. nec pu
debit sicubi erro discere. Capitulum tertium.

Proinde quisquis hec legit
ubi pariter certus est pergat

mecum. ubi pariter hesitat querat mecum. ubi errorem suum recognoscit. redeat ad me. ubi meum revocet me. ita ingrediamur simul caritatis viam tendentes ad eum de quo dictum est. querite faciem eius semper. Et hoc placitum pium atque tutum coram domino deo nostro cum omnibus inierim qui ea que scribo legunt et in omnibus scriptis meis maxime et in hiis ubi queritur unitas trinitatis patris et filii et spiritus sancti. quia nec periculosius alicubi erratur. nec laboriosius aliquid queritur. nec fructuosius aliquid invenitur. Quisquis ergo cum legit dicit. non hoc bene dictum est. quoniam non intelligit locucionem meam reprehendit non fidem. Et forte vere potuit dici planius. verumptamen nullius hominis ita locutus est ut in omnibus ab omnibus intelligeretur. Videat ergo cui hoc in sermone meo displicet. utrum alios in talibus rebus questionibusque versatos cum intelligat me non intelligit. et si ita est ponat librum meum. vel etiam si hoc videtur abiciat. et eis pocius quos intelligit operam et tempus impendat. non tamen propterea me putet tacere debuisse. quia non tam expedite ac dilucide quam illi quos intelligit eloqui potui. Neque enim omnia que ab omnibus conscribuntur in omnium

manus veniunt. Et fieri potest ut nonnulli qui etiam hec nostra intelligere valent illos planiores non inveniant libros et in istos saltem incidant. Ideoque utile est plures a pluribus fieri. diverso stilo non diversa fide. etiam de questionibus eisdem ut ad plurimos res ipsa perveniat ad alios sic. ad alios autem sic. At si ille qui se ista non intellexisse conqueritur. nulla umquam de talibus rebus diligenter et acute disputata intelligere potuit. secum agat votis et studiis ut proficiat non mecum querelis et conviciis ut taceam arguat. Qui vero hec legens dicit. intelligo quidem quid dictum sit. sed non vere dictum est. asserat ut placet sentenciam suam. et redarguat meam si potest. Quod si cum caritate et veritate fecerit. mihique si dum in hac vita maneo cognoscendum facere curaverit uberrimum fructum laboris huius mei cepero. Quod si mihi non potuerit quibus id potuerit me volente ac libente prestiterit. ego tamen in lege domini meditabor si non die ac nocte saltem quibus temporum particulis possum et meditaciones meas ne oblivione fugiant stilo alligabo sperans de misericordia dei quod in omnibus veris que certa mihi sunt perseverantem me faciet. Si quid autem aliter sapio id quoque mihi ipse revelet

faciet

labitur sive per occultas inspirationes atque admonitiones sive per manifesta eloquia sua sive per fraternas sermocinationes. Hoc oro et hoc depositum desiderium meum penes ipsum habeo qui michi satis ydoneus est et custodire quae dedit et reddere quae promisit. Arbitror sane nonnullos tardiores in quibusdam locis librorum meorum opinaturos me sensisse quod non sensi, aut non sensisse quod sensi. Quorum errorem michi tribui non debere quis nesciat, si velut me sequentes neque apprehendentes deviaverint in aliquam falsitatem dum per quaedam densa et opaca cogor viam carpere; quandoquidem nec ipsis sanctis divinorum librorum auctoritatibus ullo modo quisquam recte tribuerit tam multos et varios errores hereticorum, cum omnes ex eisdem scripturis falsas atque fallaces opiniones suas conentur defendere. Admonet me plane ac michi iubet suavissimo imperio lex Christi, hoc est caritas, ut cum aliquid falsi in libris meis me sensisse homines putant quod ego non sensi atque id ipsum falsum alteri displicet, alteri placet, malim me reprehendi a reprehensore falsitatis quam ab eius laudatore laudari. Ab illo enim quamvis ego non recte qui hoc non senserim, error tamen ipse recte vituperatur; ab hoc autem nec ego recte laudor

a quo existimor id sensisse quod veritas vituperat, nec ipsa sententia quam vituperat veritas. Ergo in nomine Domini susceptum opus aggrediamur.

Capitulum quartum.

Omnes quos legere potui qui ante me scripserunt de trinitate quae Deus est divinorum librorum veterum et novorum, ideo ut usque testamenti catholici tractatores hoc intenderunt secundum scripturas docere, quod Pater et Filius et Spiritus Sanctus unius eiusdemque substantiae inseparabili equalitate divinam insinuent unitatem, ideoque non sint tres dii sed unus Deus. Quamvis Pater Filium genuerit, et ideo Filius non sit qui Pater est, Filiusque a Patre sit genitus, et ideo Pater non sit qui Filius est, Spiritusque Sanctus nec Pater sit nec Filius, sed tantum Patris et Filii Spiritus, Patri et Filio etiam ipse coequalis et ad trinitatis pertinens unitatem. Non tamen eandem trinitatem natam de virgine Maria, et sub Poncio Pilato crucifixam et sepultam, tercio die resurrexisse et in celum ascendisse, sed tantummodo Filium. Nec eandem trinitatem descendisse in specie columbe super Ihesum baptizatum, aut die Pentecostes post ascensionem Domini, sonitu facto de celo quasi ferretur flatus vehemens, et linguis divisis velut ignis sedisse super unumquemque eorum, sed tantummodo Spiritum Sanctum. Nec eandem trinitatem

dixisse de celo. tu es filiꝰ meus. siue
cū baptizatus ē a iohē. siue ī mō
te qn̄ cū illo erāt tres discipli. ac
qn̄ sonuit vox dicēs. et clarifica
ui ꝛ iterū clarificabo. ꝫ tm̄modo
pris fuisse vocē ad filiū factā. q̄
uis pr̄ ꝛ filius ꝛ spūs sās sicut ī
sepabiles sīt ita īsepabilr̄ opent̄.
Hec et mea fides ē. cap̄ quītū.
qn̄ hec ē catholica fides. ꝫ
in ea nōnulli ꝑturbāt̄ cū audi
uīt deū prēm ꝛ deū filiū ꝛ deū
spm̄ scm̄. et tn̄ hāc trinitatē nō
tres deos sed vnū deū. ꝛ quēadmo
dū id itelligāt q̄rūt. ꝑserti cū
dr̄ insepabilit̄ opari trinitatē ī
omī re quā deus opat̄. et tn̄ q̄n
dā uocē pris sonuisse q̄ uox filij
nō sit. ī carne aūt natū ꝛ passū
ꝛ resurrexisse ꝛ ascēdisse nō nisi
filiū. ī colūbe aūt specie venisse.
nō nisi spm̄ scm̄. Intelligē volūt
quō ꝛ illā uocē q̄ nō nī pris fuit.
trinitas fecerit. ꝛ illā carnē in q̄
nō nisi filius de v̄gīe natꝰ ē ea
dē trinitas creauit. ꝛ illā colūbe
spēm ī q̄ nō nī spūs sās apparu
it illa ipā trinitas opata sit. Ali
oquī nō insepabilit̄ trinitas o
pat̄. ꝫ alia pr̄ facit. alia filius.
alia spūs sās. Aut si q̄dā simul̄
faciūt q̄dā sine inuicē iā nō īse
pabilis trinitas. Mouet eciā

quō spūs sās ī trinitate sit quē nec
pr̄ nec filius nec ābo genuerit cū
sit spūs ꝛ pris ꝛ filij. Quīa ergo q̄
rūt ista hoīes et tedio nob̄ sūt. ut si
qd̄ hic ex dono dei sapit īfirmitas
nr̄a. edisseāmꝰ eis ut possumꝰ.
neqꝫ cū inuidia tabescēte iter ha
beamꝰ. Si dicimꝰ nos nichil de
talibꝫ rebꝫ cogitarē solē metim̄.
si aūt fatemr̄ ista h̄itarē ī cogitacō
nibꝫ nr̄is quīa rapimr̄ amore
idagādē veritatis flagitāt iure
caritatis ut eis indicemꝰ qd̄ hic
excogitarē potuerimꝰ. nō q̄a iā ac
ceperī aūt ꝑfectus sī. Nā si pau
lus apl̄s. q̄ntomagis ego lōge
īfra illius pedes iacēs nō me ar
bitror apprehēdisse. ꝫ p modulo
meo si ea q̄ retro sūt obliuiscor ꝛ
ī anteriora me extēdo. ꝛ scdm̄ ītēci
onē sequor ad palmā supne vo
cacōis. Quātū eiusdē uie pegr̄
ni ꝛ quo ꝑuenerī. vn̄ m̄ ī finē
reliquus cursus ē ut apiā desi
deatur a me: illis desiderātibꝫ
q̄bꝫ me seruire cogit libera caritas.
Oportꝫ aūt ꝛ donabit deꝰ ut eis
ministrādo q̄ legāt ipē quoqꝫ pfi
ciā: ut eis cupiēs r̄spōdere q̄rēti
bꝫ. ipē quoqꝫ īueniā qd̄ q̄rebā. Er
go suscepi hec iubēte atqꝫ adiuuā
te dn̄o deo nr̄o nō tā cognita cū
auctoritate dissere: quā ea cū

pietate disserẽdo cognoscẽ. Capi
Qui dixerũt dñm | sextũ.
nrm̃ ihm xpm nõ ẽẽ deũ
q̃ nõ ẽẽ verũ deũ. q̃ nõ cũ p̃re
vnũ ⁊ solũ deũ. q̃ nõ vẽ ĩmorlẽ.
q̃a mutabilẽ maĩfestissiã diui
narũ testioniorũ ⁊ cõsona voce
cõuicti st̃. Vnde st̃ illa. In pnci
pio erat verbũ: et vbũ erat apud
deũ: et deus erat vbũ. Maĩfestũ
eiũ qd̃ vbũ dei filiũ dei vniciũ
accipim⁹: de quo post dicit. Et
verbũ caro factũ est. ⁊ hitauit ĩ
nobis: pter natiuitatẽ incarnacõis
eius q̃ facta ẽ in tpe ex virgĩe.
In eo aũt declat nõ tm̃ deũ ẽẽ
sed etiã eiusdẽ cũ p̃re substãcie.
q̃a cũ dixisset et deus erat vbũ:
hoc erat ĩquit ĩ pncipio apud
deũ. Oĩa p ipm̃ facta st̃: ⁊ sine
ipo factũ est nichil. Neq; eĩ di
cit oĩa nĩ q̃ facta st̃: id ẽ oẽ; cre
aturã. Vnde liq̃de appãet ipz
factũ nõ ẽẽ: p quẽ fca st̃ oĩa.
Et si factus non ẽ: creatũ nõ ẽ.
Si aũt creatura nõ ẽ: eiusdẽ cũ pa
tre sbẽ ẽ. Omĩs eĩ sba q̃ deus ñ
est: creatura ẽ. Et q̃ creatura nõ
ẽ de⁹ ẽ. Et si nõ est fili⁹ eiusdẽ sb
stãcie cu⁹ p̃r: ergo facta sba
est. Et si facta sba ẽ: nõ oĩa p
ipm̃ facta st̃. At si oĩa p ipm̃
facta st̃. vnius igit̃ eiusdẽq;

cũ p̃re sbe ẽ. Et ideo nõ tm̃ deus:
sed et uerus deus. Qd̃ idẽ iohẽs
aptissime ĩ ep̃la sua dicit. Scim⁹
qd̃ filius dei venerit et dederit no
bis ĩtellcm̃: ut cognoscam⁹ verũ.
et simus ĩ vero filio eius ihu xpo.
Hic ẽ verus deus et uita eterna.
Hic etiã ɔsequẽter ĩtelligit̃ nõ
tãtũmõ de p̃re dixisse aplz pau
lũ q̃ solus habet ĩmortalitatẽ:
sz de vno ⁊ solo deo qd̃ ẽ ipa tri
tas. Neq; enĩ ipa vita etna mor
talis ẽ scdm aliqm̃ mutabilita
tẽ: ac p hoc filius dei: q̃a vita
etna ẽ cũ p̃re etiã ipe ĩtelligit̃
ubi dictũ est: solus hʒ ĩmortali
tatẽ. Eius eĩ vite etne ⁊ nos pti
cipes facti, p modulo nro ĩmor
tales efficimur. Sz aliud ẽ ipa
cui⁹ pticipes efficim̃ vita eter
na: aliud nos qui etiã pticipa
cõe viuem⁹ ĩeternũ. Si eĩ dix ei⁹
isset quẽ tpibz pp̃iis ostendet
p̃r btus ⁊ solus potẽs rex regũ
⁊ dñs dñanciũ qui solus habz
ĩmortalitatẽ: nec sic inde sepa
tũ filiũ opteret ĩtelligi. Neq; eĩ
q̃a ipe filius alibi loquẽs vo
ce sapiẽ. ipe est eĩ sapia dei ait.
girũ celi circuiui sola. separauit
a se patrẽ. Quãto magis ergo
nõ est nccẽ ut tm̃mõ de patre
pter filiũ intelligat̃ qd̃ dictũ

quod dictum est quod solus habet immortalitatem. cum ita dictum sit. ut serues mandatum sine macula irreprehensibile usque in aduentum domini nostri ihesu christi: quem temporibus propriis ostendet. beatus et solus potens rex regum et dominus dominancium qui solus habet immortalitatem et lucem habitat inaccessibilem: quem nemo hominum vidit. nec videre potest: cui est honor et gloria in secula seculorum. In quibus verbis nec pater proprie nominatus est. nec filius nec spiritus sanctus: sed beatus et solus potens rex regum et dominus dominancium. quod est vnus et solus verus deus ipsa trinitas: nisi forte quod sequitur perturbabunt hunc intellectum quia dicit. quem nemo hominum vidit: nec videre potest: cum hoc etiam ad christum pertinere secundum eius diuinitatem accipiatur quam non viderunt iudei. qui tamen carnem viderunt et crucifixerunt. Videri autem diuinitas humano visu nullo modo potest: sed eo visu videtur quo iam qui vident non homines sed ultra homines sunt. Recte ergo ipse deus trinitas intelligitur beatus et solus potens: ostendens aduentum domini nostri ihesu christi temporibus propriis. Sic enim dictum est solus habet immortalitatem. quomodo dictum est. qui facit mirabilia magna solus: quod velim scire de quo dictum accipiant. Si de patre tantum: quomodo ergo uerum est

quod ipse filius dicit: quecumque enim pater facit: hec et filius facit similiter. An quicquam est inter mirabilia mirabilius: quam resuscitare et viuificare mortuos? Dicit idem filius. Sicut pater suscitat mortuos et viuificat: sic et filius quos vult viuificat. Quomodo ergo solus pater facit mirabilia: cum hec verba nec patrem tantum nec filium tantum permittant intelligi sed utique deum unum verum solum id est patrem et filium et spiritum sanctum. Item dicit idem apostolus. Nobis vnus deus pater. ex quo omnia et nos in ipso et vnus dominus ihesus christus: per quem omnia. et nos per ipsum. Quis dubitet eum omnia que creata sunt dicere sicut iohannes: omnia per ipsum facta sunt? Quero itaque de quo dicat alio loco. quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia ipsi gloria in secula seculorum. Si enim de patre et filio et spiritu sancto. ut singulis personis singula tribuantur. ex ipso ex patre. per ipsum per filium. in ipso in spiritu sancto: manifestum quod pater et filius et spiritus sanctus vnus deus est: quoniam singulariter intulit ipsi gloria in secula seculorum. Unde enim cepit hunc sensum: Non ait. o altitudo diuitiarum sapientie et sciencie patris. aut filii aut spiritus sancti. sed sapientie et sciencie dei: quam inscrutabilia sunt iudicia eius: et inuestigabiles vie ipsius. Quis enim cognouit sensum domini: aut quis

consiliarius eius fuit? Aut quis illi prior dedit et retribuetur ei? Quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia; ipsi gloria et imperium in secula seculorum amen. Si autem hoc de patre tantummodo intelligi voluerint: quomodo ergo omnia per patrem sunt sicut hic dicitur: et omnia per filium, sicut ad corinthios ubi ait. Et unus dominus ihesus christus per quem omnia. Et sicut in euangelio iohannis omnia per ipsum facta sunt? Si enim alia per patrem alia per filium: iam non omnia per patrem, nec omnia per filium. Si autem omnia per patrem et omnia per filium: eadem per patrem que per filium. Equalis ergo est patri filius: et inseparabilis est operatio patris et filii. Quia si vel filium fecit pater quem non fecit ipse filius: non omnia per filium facta sunt. At omnia per filium facta sunt. Ipse ergo factus non est: ut cum patre faceret omnia que facta sunt. Quamquam nec ab ipso verbo tacuerit apostolus et apertissime omnino dixerit: qui cum in forma dei esset, non rapinam arbitratus est esse se equalem deo: hic deum ipse patrem appellans: sicut alibi caput autem christi deus. Similiter et de spiritu sancto collecta sunt testimonia quibus ante nos qui hec disputaverunt habundantius usi sunt: quia et ipse deus et non creatura. Quod si non creatura non tantum deus, nam et homines dicti sunt dii: sed etiam verus deus. Ergo patri et filio prorsus equalis: et in trinitatis unitate consubstantialis et coeternus. Maxime vero illo loco satis claret quod spiritus sanctus non sit creatura, ubi iubemur non servire creature sed creatori: non eo modo quo iubemur per caritatem servire invicem quod est greca dulein: sed eo modo quo tantum deo servitur quod est greca latreuein. Unde ydolatre dicuntur qui simulacris eam servitutem exhibent que debetur deo. Secundum hanc enim servitutem dictum est, dominum deum tuum adorabis et illi soli servies. Nam et hoc distinctius in greca scriptura invenitur. latreuseis enim habet. Porro si tali servitute creature servire prohibemur, quandoquidem dictum est. Dominum deum tuum adorabis et illi soli servies. Unde apostolus detestatur eos qui coluerunt et servierunt creature potius quam creatori. non est utique creatura spiritus sanctus, cui ab omnibus sanctis talis servitus exhibetur dicente apostolo. nos enim sumus circumcisio spiritui dei servientes. quod est in greco latreuontes. Plures enim codices etiam latini sic habent qui dei spiritui servimus. greci autem omnes aut pene omnes. In nonnullis autem exemplaribus latinis invenimus non spiritui dei servimus. sed spiritu deo servimus. Sed qui in hoc errant et auctoritati graviori cedere detrect

latreuseis

latreuontes

tantum: numquam illud varium in codici
bus reperitur? Nescitis quia corpora
vestra templum in vobis est spiritus sancti quem
habetis a deo? Quis autem insanus negare
quod sacrilegum est quoniam ut quisquam di
cere audeat membra christi templum
esse creature minoris secundum ipsos quam
christus est? Alio enim loco dicit. Cor
pora vestra sunt membra christi. Si autem que
membra sunt christi templum sunt spiritus sancti non
est creatura spiritus sanctus: quia cui corpus
nostrum templum exhibemus necesse est ut
huic ea servitute debeamus que
non nisi deo serviendum est: que grece
appellatur latria. Unde consequenter
dicit. Glorificate ergo et porta
te deum in corpore vestro. cap. vii.

His et talibus divinarum scri
pturarum testimoniis quibus
ut dixi priores nostri commodius usi
expugnaverunt hereticorum tales calum
nias vel errores insinuatur fidei
nostre unitas et equalitas trinitatis.
Sed quia multa in sanctis libris propter in
carnationem verbi dei que pro salute nostra
reparanda facta est ut mediator
dei et hominum esset homo christus ihesus. ita
dicuntur ut maiorem filio patrem sig
nificent. vel etiam apertissime ostendant.
erraverunt homines minus diligenter
scrutantes vel intuentes universam seri
em scripturarum: et ea que de christo ihesu
secundum hominem dicta sunt. ad eius substantiam
que ante incarnationem sempiterna erat et sempi
terna est transferre conati sunt. Et illi quidem
dicunt minorem filium esse quam pater est: quia
scriptum est ipso domino dicente. Pater maior
me est. Veritas autem ostendit secundum istum
modum etiam seipso esse minorem filium.
Quomodo enim non etiam seipso minor factus
est. qui semetipsum exinanivit formam
servi accipiens. Neque enim sic acce
pit formam servi ut amitteret formam
dei in qua erat equalis patri. Si ergo ita
accepta est forma servi ut non a
mitteretur forma dei. cum et in forma servi
et in forma dei idem ipse sit filius unigeni
tus dei patris in forma dei equalis patri.
in forma servi mediator dei et hominum
homo christus ihesus quis non intelligat quia in for
ma dei etiam ipse seipso maior est. in
forma autem servi etiam seipso minor est.
Non igitur inmerito scriptura utrumque dicit
et equalem patri filium. et patrem ma
iorem filio. Illud enim propter formam dei.
hoc autem propter formam servi sine ul
la confusione intelligitur. Et hec nobis
regula per omnes sanctas scripturas dissolvende
de huius questionis ex uno capitulo e
pistole pauli apostoli promitur ubi mani
festius ista distinctio commendatur.
Ait enim. Qui cum in forma dei esset non
rapinam arbitratus est esse equalis
deo. sed semetipsum exinanivit formam
servi accipiens in similitudine hominum
factus et habitu inventus ut homo. Est

ergo dei filius deo pr̄i natura̅ eq̄lis.
h̄itu mi̅or. In forma eni̅ servi q̄ ac
cepit mi̅or est pr̄e ī forma aūt dei
ī q̄ erat etiā āteqū hāc accepisset. e
q̄lis ē pr̄i. In forma dei v̄bū p̄ qd̄
fc̄a s̄t oīa ī forma aūt servi fc̄s ex mu
liere factus s̄b lege ut eos q̄ s̄b lege
erat redimeret. Proinde ī forma dei
fecit hoīez ī forma aūt servi fc̄s ē
hō. Nā si pr̄ tm̄ sine filio fecisset
hoīez. nō scriptū eēt. Faciam⁹ hoīez
ad ymagīez ⁊ similitudīez nr̄āz. Ergo
q̄z forma dei accepit formā servi.
vtrūq̄z de⁹ ⁊ vtrūq̄z hō. s̄z vtrūq̄z
de⁹ p̄pt̄ accipientē deū. utrūq̄z aūt
hō p̄pt̄ acceptū hoīez. Neq̄z eī illa
susceptiōe alterū eorū ī alterū
cōuersū atq̄z mutatū ē. Nec di
uīitas q̄ppe ī creaturā mutata ē.
ut desisteret eē diuīitas. nec creatura
ī diuīitatē ut desisteret eē creatura.
Illud aūt q̄ ait idē. cap̄ octauū.
Apl̄us cū aūt ei oīa s̄biecta fuerit
tūc ⁊ ip̄e fili⁹ s̄biectus erit ei q̄
sibi s̄biecit oīa. aūt ideo dictū ē ne
q̄squā putaret h̄itū xp̄i q̄ ex hu
mana creatura susceptus ē cōūsū
iri postea ī diuīitatē ip̄āz. ul' ut
certius expresserī deitatē. q̄ nō
ē creatura s̄z ē vnitas t̄initatis īcor
porea. ⁊ īcōmutabil' ⁊ sibimet cō
s̄bal' ⁊ coeterna natura. Aut si q̄sq̄
contēdit ut aliqui senserūt ita dic

et
tū est ip̄e fili⁹ s̄biectus erit ei qui
illi s̄biecit oīa ut ip̄āz s̄biectio
nē cōmutatiōez ⁊ cōuersionem
credat futurā creature ī ip̄āz
s̄bam ul' eēnciā creatoris idē
ut q̄ fuerat s̄ba creature. fiat
s̄ba creatoris certe ul' hoc cōce
dit q̄ nullāz h̄ē dubitatiōez non
dū hoc fuisse factū. cū dn̄s di
ceret pr̄ maior me ē. Dixit eī hoc
nō solū āteq̄uā ascēdisset ī ce
lū. uerū etiā āteq̄uā passus
resurrexisset a mortuis. Illi aūt
q̄ putāt huāāz ī eo naturā in
deitatis s̄bāz mutarī atq̄z cōūti.
⁊ ita dictū tūc. ⁊ ip̄e fili⁹ s̄biect⁹
erit ei q̄ illi s̄biecit oīa, ac si dicer
tūc ⁊ ip̄e fili' hoīs ⁊ a v̄bo
dei suscepta huāa n̄a cō
mutabit' ī ei⁹ n̄am q̄ sibi s̄bie
cit oīa. tūc futurū putāt cū p⁹
diē iudicij tradiderit regnū deo
⁊ pr̄i. ac p̄ hoc etiā s̄cd̄z istā o
piōnē adhuc pr̄ maior ē quā
servi forma q̄ de v̄gīe accep̄ ē.
Qz si ⁊ aliqui hoc affirmāt q̄ iā
fuit ī dei s̄bāz mutat⁹ hō xp̄c
ih̄s illud certe negāe nō pn̄t.
q̄ ad h̄c n̄a hoīs manebat quā an
passiōez dicebat. q̄m pr̄ maior
me ē. Vn̄ nulla cūctatiō ē s̄cd̄m
hoc eē dictū. q̄ for̄ servi maior
est pr̄ cui ī forma dei eq̄lis ē filius

Nec q̃squã cũ audierit q̃d ait aplꝯ
cũ aũt dixit q̃a oĩa ſbiecta ſt̃ ma
nifeſtũ q̃a p̃ter eũ q̃ ſbiecit illi
oĩa ita exiſtiet de p̃re ĩtelligẽd̃
q̃ ſbiecerit oĩa filio ut ip̃m filiũ
ſibi ſbiecaſſe oĩa nõ putet. Qd̃
aplus ad philippẽſes oñdit di
cẽs. Nr̃a ↄuerſacio ĩ celꝫ. vñ ⁊ ſal
uatorẽ exſpectamꝰ dñm ihꝫ xp̃m
q̃ trãſfigurau̾t corpꝰ humilitatis
nr̃e ↄforme ut fiat corpi gl̃e ſue
ſcd̃ꝫ opatõem ſuã q̃ poſſit etiã
ſibi ſbicẽ oĩa. Inſepabilis ẽ enĩ
opacõ p̃ris ⁊ filij. alioquĩ nĩ ip̃e
pater ſibi ſbiecit oĩa. ſꝫ filiꝰ ei ſb
iecit q̃ ei r̃gnũ tradet ⁊ euacuat
omnẽ p̃ncipatũ ⁊ oẽꝫ ũtutẽ. De
filio q̃ppe iſta dc̃a ſt̃ cũ t̃diderit
ĩquit regnũ d̃o ⁊ p̃ri cũ euacua
uerit oẽm p̃ncipatũ ⁊ oẽꝫ p̃tatẽ
⁊ uirtutẽ. Ip̃e enĩ ſbicit q̃ euacu
at. Nec ſic arbitrem̾ xp̃ꝫ t̃ditu
rũ regnũ d̃o ⁊ p̃ri ut adimat
ſibi. Nã ⁊ hᵒ q̃dã vaniloq̃ credide
rũt. Cũ ei d̃i t̃didit r̃gnũ d̃o ⁊
p̃ri nõ ſepat̾ ip̃e q̃a ſiml̾ cũ p̃re
vnꝰ deꝰ ẽ. Sꝫ diuinarũ ſc̃ptarũ
ĩcurioſos ⁊ cõtẽcionũ ſtudioſos
fallit v̾bũ q̃d̾ poſitũ eſt donec.
Ita nãq̃ꝫ ſeq̃t̾. Opꝫ enĩ illũ r
regnare donec ponat oẽs ĩimicos
ſuos ſb pedibꝫ ſuis. tãq̃ cũ po
ſuerit nõ ſit regnaturꝰ. nẽ ĩtelli
gũt ita dictũ ſicuti ẽ illud. cõfirmatũ
eſt cor eiꝰ nõ ↄmouebit̾. donec vi
deat ſup̃ ĩimicos ſuos. Nõ ei cũ
uiderit tũ ↄmouebit̾. Qd̃ ẽ ergo
cũ tradiderit regnũ d̃o ⁊ p̃ri q̃ſi
mõ nõ h̾eat r̃gnũ deꝰ ⁊ p̃r. Sꝫ
q̃a oẽs iuſtos q̃bꝫ nũc r̃gnat ex
fide uiuẽtibꝫ mediator dei ⁊ ho
minũ hõ xp̃c ihc̃ p̾ducturꝰ eſt
ad ſp̃ẽ q̃ viſionẽ dicit idẽ aplꝯ
facie ad faciẽ ita dc̃m ẽ cũ t̃dide
rit r̃gnũ d̃o ⁊ p̃ri, ac ſi diceretur
cũ p̾duxerit credẽtes ad ↄtẽpla
cõem dei ⁊ p̃ris. Sicut ei dicit.
Oĩa m̃ t̃dita ſt̃ a p̃re meo. et
nemo nouit filiũ nĩ p̃r. ⁊ nemo
nouit p̃rẽ niſi filiꝰ ⁊ cui uolue
rit filiꝰ r̃uelare. tũc r̃uelabit̾ a
filio p̃r cũ euacuau̾it oẽꝫ p̃nci
patũ ⁊ oẽꝫ p̃tatẽ ⁊ uirtutẽ. idẽ
ut neccãria nõ ſit diſpẽſacõ ſili
tudinũ p̾ ãgelicos p̃ncipatꝰ ⁊
p̃tates ⁊ uirtutes. Ex q̃rũ p̾ſõa
nõ ĩcõueniẽt̾ ĩtelligit̾ dici in
cãtico cãticorũ ad ſp̃õſaꝫ. Sili
tudines auri faciemꝰ tibi cũ diſ
tĩctioĩbꝫ argẽti. quoadusq̃ rex
ĩ recubitu ſuo ẽ. idẽ q̃adusq̃ xp̃c
ĩ ſecreto ſuo ẽ. q̃a uita nr̃a ab
ſcõdita ẽ cũ xp̃o ĩ d̃o. Cũ xp̃c in
q̃t apparuit vita vr̃a. tũc ⁊ uos
cũ ip̃o appareb̾itis ĩ glia. Qd̃ ã
teq̃ fiat uidemꝰ nũc p̾ ſpeculũ

in enigmate: hoc ē in similitudibꝫ. tūc
aūt facie ad faciē. Hec eī nob̄ cō
tēplacō ꝑmittit̄ actionū om̄
finis atꝫ etiā ꝑfectio gaudior. Fi
lij eī dei sumꝰ ⁊ nō dū appa͡uit
qd̄ erimꝰ. Scimꝰ q̄a cū apparue
rit: similes ei erimꝰ: q̄m videbimꝰ
eū sicuti ē. Qd̄ eī dixit famulo su
o moysi. ego sū q̄ sū ⁊ dices itaqꝫ
filijs isrl̄ q̄ ē misit me ad uos:
hoc ɔtēplabimur. cū uidebimꝰ ie
tinū. Ita q̄ppe ait. hec ē uita eter
na ut cognoscāt te vnū uerū de
ū ⁊ quē misisti ihm̄ xp̄m. Hoc
fiet cū uenerit dn̄s ⁊ illuīabit oc
culta tenebrarū. Cū tenebre mor
talitatis huiꝰ corrupcōisqꝫ tn̄
sierit tūc erit mane nr̄m. De quo
ī psalmo dr̄. Mane astabo tibi
⁊ cōtēplabor. De hac ɔtēplacōe
ītelligo dēm cū tradiderit regnū
deo ⁊ prī. id ē cū ꝑduxerit iustos
ī q̄bꝫ nūc ex fide viuentibꝫ regnat
mediator dei ⁊ hoīm hō xp̄c ihc.
ad ɔtēplacōnē dei ⁊ pris. Si desi
pio hic corrigat me q̄ melꝰ sa
pit m̄ aliud nō uidet. Neqꝫ eī
q̄remꝰ aliud cū ad illiꝰ ɔtēpla
cōem ꝑuenerimꝰ. q̄ nūc nō ē q̄n
diu gaudiū nr̄m ī spe ē. Spes
aūt q̄ uidet nō ē spes. Qd̄ eī vi
det q̄s qd̄ sperat. Si aūt qd̄ nō
videmꝰ speramꝰ ꝑ paciēciā ex
spectamꝰ. quoadusqꝫ rex ī recu
bitu suo ē. Tūc erit qd̄ scrptū ē.
adīplebis me leticia cū vultu
tuo. Illa leticia nichil āpliꝰ re
q̄ret. q̄a nec erit qd̄ ā pliꝰ req̄rat.
Ostēdet eī nob̄ prē ⁊ sufficit no
bis. Qd̄ bene ītellexerat phil
ippus ut diceret. dn̄e ostēde nobis
prēm ⁊ sufficit nob̄. ſꝫ nō dū ītel
lexerat eo quoqꝫ mō idipm̄ po
tuisse se dicere. dn̄e ostēde nob̄ teip
sū ⁊ sufficit nobis. Vt eī hoc ī
telligeret rn̄sū ē ei a dn̄o. Tan
to tpe uobiscū sū. ⁊ nō ɔgnouis
tis me. Philippe q̄ uidet me:
uidet ⁊ prēm. Sꝫ q̄a uolebat
eū ex fide viuere anteq̄ illud pos
set uidere. secutus ē ⁊ ait. Nō
credis q̄m ego ī prē ⁊ pr ī me
ē. Qm̄ diu eī sumꝰ ī corpe pe
grinamur a dn̄o: ꝑ fidē eīm ambu
lamꝰ nō ꝑ spēm. Cōtēplacō q̄p
pe mercis ē fidei. Cui mercedi per
fidē corda mūdant. sicut scrptū ē:
mūdās fide corda eor. Pbat
aūt q̄ illi ɔtēplacōi corda mun
dent: illa maxīe sentēcia. Bti
mūdo corde: q̄m ipi deū uide
būt. Et q̄a hec ē uita eterna: dicit
deus ī ps. lōgitudīe dierū re
plebo eū. ⁊ ostēdā illi salutare
meū. Siue ergo audiamꝰ ostē
de nob̄ filiū. siue audiamꝰ ostēde

nob' ~~filiu~~ prem tatu dē valz
q̄a neut' sine alio pt ondi. vn
ū q̄ppe sūt sicut ait. Ego ⁊ pr̄ ip̄az
vnū sum⁊. Deniq⁊ ꝑpter illā in
sepabilitatē sufficiētem aqn
nomiat' ul' pr̄ solus ul' filius
solus adipleturos nos leticia
cū uultu suo. Nec inde separ
vtriusq⁊ spc: id ē pris ⁊ filij spc.
q̄ spc scūs ꝑpie dr̄. spc ueritatis
tis quē hic mūdus nō pt ac
cipe. Hoc ē eni plenū nrm
gaudiū quo āpli⁹ nō ē. frui
trinitate deo ad cui⁹ ymagīez
facti sum⁹. Pter hoc aliqn
ita loqt' de spū scō tāq̄ solus
ipe sufficiat ad btitudiez nrāz
Et ideo solus suffiat. q̄a sepa
ri a pre ⁊ filio nō pt. sicut pr̄
solus sufficit q̄a separi a filio
⁊ spū scō nō pt. Vnde ei sibi
vult qd' ait. si diligitis me
mādata mea seruate: ⁊ ego
rogabo prem ⁊ aliū aduoca
tū dabit uobis. ut uobiscū
sit ietnū: spm vitatis quē
hic mūdus nō pt accipe id ē.
dilcōres mūdi: Aialis eī hō
nō pcipit q̄ sūt spc dei. Sz ad
huc uidei pt ideo dcm ēē. et
ego rogabo prem ⁊ aliū ad
uocatū dabit vob. q̄i nō suf
ficiat solus fili⁹. Illo at loco

+ Et filius ideo sufficit solus q̄ separi a pre et spū scō nō pt

ita de illo dcm ē. tāq̄ solus omi
no sufficiat. Cū ueneit ille spc
ueritatis. docebit uos oēz veri
tatē. Nunq̄d ergo separat hic
fili⁹ tāq̄ ipse non doceat oēz
vitatē: Aut q̄i hoc ipleat spc
scs. qd' min⁹ potuit docē fili⁹:
Dicāt ergo si placz maiorē es
se filio spm scm quē minorem
illo solet dicē. An q̄a nō dām
ē ipe solus. aut nemo nī ipe do
cebit uos oēz uitatē. ideo pmit
tūt ut cū illo docē credat' ⁊ fi
lius: Aplus ergo separauit fili
ū ab sciendis hijs q̄ dei sūt ubi
ait. Sic ⁊ q̄ dei sūt nemo scit nisi
spc dei. Vt iā isti puisi possit
et hoc dicē q̄ ⁊ fili⁹ nō doceat
q̄ dei sūt nisi spc scs tāq̄ maior
minorē cui filius ipe tm̄ tbuit
ut dicēt. q̄a hec locut⁹ sū uob.
tristicia cor vrm ipleuit: Sed
ego ueritatē dico expedit uob
ut ego eam. Nā si nō abiero:
aduocat⁹ nō ueiet ad uos. ix.

Hoc at dixit nō ꝑpt. cap̄.
inequalitatē uerbi dei ⁊ spc
scī. sz tāq̄ ipedimto eēt pntia
filij hōis apud eos quo min⁹
ueiret ille q̄ minor nō ēēt. q̄a
nō semetipm exinaniuit sic
fili⁹ formā serui accipiēs. Op
tebat ergo ut auferret ab ocu

lis

lus eorū forma serui q̄ ītuerēt.
hoc solū ēē xp̄m putabāt qd̄ ui
debāt. Inde ē ⁊ illud qd̄ ait. Si
diligētis me gauderētis vtique
qm̄ vado ad prēz. q̄a pr̄ maior
me ē. Id ē. ꝓpterea me opꝫ ire ad
prēm. q̄a dū me ita uidetis. et
ex hoc qd̄ uidetis estimatis q̄a mi
nor sū pr̄e. atꝫ ita circa creatu
rā susceptāq̄ hītū occupati.
eq̄litatē quā cū pr̄e hēo nō in
telligitis. Inde ē ⁊ illud. Noli
me tangere. nōdū eī ascendi
ad prēm meū. Tactus enī
tanq̄ finē facit nocōis. i
deoq̄ nolebat ī eo ēē finē īte
ti cordis in se ut hoc qd̄ uidebā
tur tm̄mō putaret. Ascēsio āt
ad prēz erāt ita uideri sicut e
q̄lis ē prī. ut ibi eēt finis visi
onis que sufficit nobis. Aliq̄n
ītē de filio solo dr̄ qd̄ ipe suffici
at. ⁊ ī eius visioē merces tota ꝓ
mittit delectacōis ⁊ desiderij nr̄i.
hīt Sic eī ait q̄ audit mādata me
a ⁊ custodt ea ille ē q̄ diligt me.
Qui āt me diligit diliget a
pr̄e meo. et ego diligā eum et
ōndā meipm̄ illi. Nunq̄d h̄ q̄a
nō dixit ōndā illi ⁊ prēz ideo se
pauit prēm. Sz q̄a uerū est.
ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹. cū pr̄ oste
dit ⁊ filius ōndit q̄ in illo ē.
Et cū filius ōn ē. ecia pr̄ ōn q̄ i illo ē

Sicut ergo cū ait ⁊ ōndā illi me
ipm̄ ītelligit q̄a ōndt ⁊ prēm
ita ⁊ ī eo qd̄ dicit. cū tradiderit
regnū deo ⁊ prī. ītelligit q̄a nō
adimit sibi qm̄ cū ꝑducet cre
dētes ad ꝯtēplacōem dei ⁊ pa
tris ꝑfecto ꝑducet ad ꝯtēplaci
oēm suā q̄ dixit. ⁊ ōndā illi
meipm̄. Et ideo ꝯseq̄nt cū dix
isset illi iudas. dn̄e qd̄ factū ē
q̄a ōnsurus es te nobis ⁊ non
huic mūdo. r̄spōdt ihs ⁊ dixt
illi. Si q̄s me diligit sermoēz
meū seruabit. ⁊ pr̄ me⁹ dili
get eū. ⁊ ad eū ueniem⁹ ⁊ mā
sioēz apud illū facie⁹. Ecce q̄a
nō solū seipm̄ ōndit ei a quo
diligitur q̄a siml' cū pr̄e veit
ad eū ⁊ māsioēz apud eū fact.
An forte putabitur māsionē
ī dilcōe suo facientib̄ꝫ pr̄e ⁊ fi
lio exclusus ēē ab hac māsioē
sp̄us scūs. Quid ergo ē qd̄
supius ait. de sp̄u sc̄o quē huc
mūdus accipe nō pt̄ qm̄ nō
uidet illū. nostis illū uos q̄a
uobiscū manet ⁊ ī uobis est.
Nō itaq̄ ab hac māsioē sepa
tus ē de quo dictū ē. uobiscū
manet ⁊ ī uobis ē. nisi forte
sic quisq̄ absurdus ē. ut ar
bitret cū pr̄ ⁊ filius uenerit
ut māsioem faciat apud di

lectorē suū discessurū inde spm
scm̄ et tāquā locū eē daturū
maioribus. Sz et huic carna
li cogitacioī occurrit scptura.
paulo q̄ppe superius ait. Et ego
rogabo p̄rem et aliū aduocatū
dabit vobis ut vobiscū sit ieter
nū. Nō ergo discedet. p̄re et fi
lio venientibz. sz ī eadē mansioē
cū ipīs erit ieternū. q̄a nec ille sine
ipīs venit. nec illi sine illo. Sz
p̄pt īsinuacoēz trinitatis psoīs
eciā singul' noīatis dicunt'.
q̄dā nō tn̄ alijs sepatis ītelli
gūt'. p̄pt eiusdē trinitatis vni
tatem vnā q̄z sbāz atq̄z dei
tatē p̄ris et filij et spc̄ sci. xim
Tradet itaqz regnū. cap
deo et p̄ri dn̄s nr̄ ihesus
xpc non se inde sepato nec spū
scō q̄n pducet credētes ad
contēplacioēz dei ubi ē finis om
niū bonar actonū et reqēs
sempitna et gaudiū qd̄ nō aufe
ret' a nobis. Hoc eī significat
ī eo qd̄ ait. ~~Io.~~ Iterū videbo
vos et gaudebit cor vrm̄. et
gaudiū vrm̄ nemo auferet
a vobis. Hui' gaudij silitu
dinem ~~p̄figurabat~~ maria se
dēs ad pedes dn̄i et ītenta ī
verbū eius. quieta scilicz ab
omī actioē et intēta ī veritatē.

p̄signabat

scd̄m quēdā modū cui' capax
ē ista vita quo tn̄ p̄figurat'
illud qd̄ futurū ē ieternū.
Martha q̄ppe sorore sua ī ne
cessitatis actione conuersāte
q̄uis bona et utili tn̄ cū reqēs
successerit trāsitura ipa reqescebt
ī verbo dn̄i. et ideo dn̄s cōquerē
ti marthe q̄a eā soror nō adiu
uaret respōdit. Maria optiāz
p̄tē elegit q̄ nō auferet' ab ea.
Nō p̄tem malā dixit qd̄ age
bat martha sz istā optimā q̄
nō auferet'. Illa enī q̄ in mī
sterio idigētie ē. cū idigencia ipā
trāsierit auferet'. Boni q̄ppe op
is trāsitūr merces ē. reqēs pmā
sura. In illa igit' cōtēplōne de'
erit omīa ī omībz. q̄a nichil ab
illo aliud reqret' sz solo ipō il
lustrarī pfruiqz sufficiet. Ideoqz
ille ī quo sp̄s interpellat gemi
tibz īenarrabilibz. Unā īqt
pecij a dn̄o hāc reqrā. ut īhi
tē in domo dn̄i p oēs dies vi
te mee ut cōtēpler delectacoēz do
mī. Cōtēplabimr eī deū p̄rē
et filiū et spm̄ scm̄ cū mediator
dei et homi hō xpc ihc tradi
derit regnū deo et p̄ri ut iā nō
īterpellet p nob' mediator et sa
cerdos nr̄ filius dei et fili' ho
mīs sz et ipē subiect' īq̄ntū sa

cerdos ē. assūpta ꝓpter nos for
ma serui sbiectus sit ei q̄ illi sb
iecit oīa ⁊ cui sbiecit oīa. ut ꝗ̄
tū deꝰ ē cū illo nos sbiectos hā
beat. ī quātū sacerdos nobiscū
illi sbiectus sit. Quippe cū fili
us sit ⁊ deus ⁊ hō. Alia sbā hō
potius ī filio q̄m filius in pr̄e.
sicut cāo aīe mee. alia sbā ē ad
aīam meā q̄uis ī vno homīe
mḡis q̄ aīa alteriꝰ hoīs ad a
īmā meā. Cū ergo tradid͛it
regnū deo ⁊ prī. id ē cū creden
tes ⁊ viuētes ex fide p q̄bz nūc
mediator īt͛pellat ꝑduxerit
ad ꝯtēplacionē cui ꝑ͛ipiēdē sus
piramꝰ ⁊ gemimꝰ. ⁊ cū t͛̄nsiet
labor ⁊ gemitꝰ iā nō int͛pella
bit ꝓ nobis. tradito regno dō
⁊ prī. Hoc significās ait. Hec
uobis locutus sū in siliūdibz.
veniet hoā q̄n iā nō in siliūdi
nibz loquar uobis. ẜ maīfeste
de pr̄e annūctiabo uobis. Id ē.
iā nō erūt siliūdīes cū uisio
fuerit facie ad faciē. Hoc ē eī
qd̕ ait. Sz maīfeste de patre
nūctiabo uobis. Nūctiabo
q̄ppe ait. q̄a uerbū eius ē. Se
quit͛ eī ⁊ dicat. Illa die ī nomīe
meo petetis. Et nō dico uobis
q̄a ego rogabo prēz. Ipē eī prī
amat uos q̄a uos me amastis
Ac si diceret maīfeste prēm ondā uob

⁊ credidistis q̄a ego a deo exiui.
Exiui a pr̄e ⁊ ueni ī hūc mūdū.
iterū relinquo mūdū ⁊ uado
ad prēm. Quid ē a pr̄e exiȷ. n̄
nō in ea forma q̄ eq̄lis sū prī.
ẜ alit͛. id ē ī assūpta creatura
mīor apparui. Et qd̕ ē ueī in hūc
mūdū. nisi formā serui quā me
exinaniēs accepi. eciā ꝑ͛ciōr
q̄ mūdū istū diligūt ocul' de
mōstraui. Et qd̕ ē iterū relīn
quo mūdū. nisi ab aspcū di
lector mūdi aufeō qd̕ uiderūt.
Et qd̕ ē uado ad prēm. n̄ docco
me sic ītelligēdū a fidelibz me
is quō equalis sū prī. Hoc
qui crediūt hēbūt dignū ꝑdu
ci a fide ad spēm. id ē ad ipāz
uisionē quo ꝑducēs dictus ē
tradere regnū dō ⁊ prī. fideles
quippe eius. quos redeīt san
guīe suo dicti sūt regnū eius. ꝓ
quibz nūc īterpellat. Tūc aūt
illic eos sibi faciēs īherere ubi e
qual' ē prī. nō iā rogabit prēz
ꝓ eis. Ipē eī inq̄t pater amat
uos. Ex hoc eī rogat quo mīor
ē pr̄e. quo uerō equal' exaudit
cū pr̄e. Vn̄ se ab eo q̄ dixit ip
se enī prī amat uos. utiq̄z ipē
nō sepat. ẜ sc̄dm ea facit ītelligi
q̄ supra ꝯmeōraui satisq̄z insi
nuaui plerūq̄z ita nomīari

unamquamque in trinitate personam ut et
alia illic intelligatur. Sic itaque et
dictum est. Ipse enim pater amat uos
ut consequenter intelligatur et filius et
spiritus sanctus non quia modo nos non amat
qui proprio filio non pepercit sed pro nobis
omnibus tradidit illum. sed tales
nos amat deus quales futuri su-
mus non quales sumus. Quales
enim amat tales in eternum conseruat
Quod tunc erit cum tradiderit regnum
deo et patri qui nunc interpellat pro
nobis. ut iam non roget patrem.
quia ipse pater amat nos. Quo autem
merito nisi fidei qua credimus antequam
illud quod promittitur uideamus.
Per hanc enim perueniemus ~~non~~ ad speciem
ut tales ~~nos~~ amet quales amat
ut simus. non quales odit quia sumus.
et hortatur et prestat ne tales semper
esse uelimus. XI. capitulum.

Quapropter cognita ista re-
gula intelligendarum scrip-
turarum de filio dei ut distingu-
amus quid in eis sonet secundum formam
dei in qua est equalis patri et quid se-
cundum formam serui quam accepit
et minor est patre. non conturbabimur
tamquam contrariis ac repugnantibus
inter se sanctorum librorum sententiis.
Nam secundum formam dei equalis
est patri et filius et spiritus sanctus. quia neu-
ter eorum creatura est sicut iam osten-
dimus. secundum formam autem serui minor
est patre. quia ipse dixit pater maior me
est. Minor est et seipso. quia de illo
dictum est semetipsum exinanivit for-
mam serui accipiens. Minor est et
spiritu sancto quia ipse ait. Qui dixerit
blasphemiam in filium hominis dimit-
tetur ei. qui autem dixerit in spiritum sanctum
non dimittetur ei. Et in ipso uirtutes
operatus est dicens. Si ego in spiri-
tu dei eicio demonia. certe super-
uenit super uos regnum dei. Et apud
ysaiam dicit quam lectionem ipse
in synagoga recitauit et de se
completam sine scrupulo dubitatio-
nis ostendit. Spiritus inquit domini super
me. propter quod unxit me. euange-
lizare pauperibus misit me. pre-
dicare captiuis remissionem et cetera.
Ad que facienda ideo se dicit mis-
sum. quia spiritus domini est super eum. Se-
cundum formam dei omnia per ipsum
facta sunt. secundum formam serui et
ipse factus ex muliere factus sub le-
ge. Secundum formam dei ipse et pater
unum sunt. secundum formam serui non
uenit facere uoluntatem suam. sed uo-
luntatem eius qui eum misit. Secundum
formam dei sicut habet pater uitam in
semetipso. sic dedit et filio habere
uitam in semetipso. secundum formam
serui. tristis est anima eius usque ad
mortem. et pater inquit si fieri potest.

transeat ~~a me~~ hic calix. Sedꝫ for
mā dei ipē est uerus deus ⁊ vi
ta etiā. scđm formā serui fact⁹
est obediēs usqꝫ ad mortē. morte
aūt crucis. Scđm formā dei
omīa q̄ hēt pr̄ ipīus sť. ⁊ omīa
tua mea sť inqt ⁊ mea tua.
scđꝫ formā serui nō ē doctrina
ipīus ꝫ illius q̄ eū misit. Cam. xij.
Et de die ⁊ hoā nemo scit
neqꝫ angeli ī celo neqꝫ fi
lius nisi pater. Hoc enī nescit qđ
id nescientes facit ~~hoc~~ ē qđ nō ita
sciebat ut tūc discipul' īdica
ret. sicut dictū ē ad abraham.
nūc cognoui qꝫ times dn̄m. idꝫ
nūc feci ut cognosceres q̄a ⁊ ipē si
bi ī illa teptacōe pbat⁹ īnotuit.
Nā ⁊ illud utiqꝫ dictur⁹ erat
discipulis tpe optiō de q° fu
turo tamqͣ preterito loquēs ait.
Iā nō dicā uos seruos ꝫ amicos
meos. Seru⁹ enī nescit uolūta
tē dn̄i sui. Uos aūt dixi amicos.
q̄a oīa q̄ audiui a pr̄e meo
nota feci uobis. qđ nō dū fe
cerat. ꝫ q̄a certo facturus erat
quasi iā fecisset locutus est.
Ipīs enī ait. Multa habeo uob
dicere. ꝫ non potestis illa
portare mō. Inter q̄ intelligi
tur de die ⁊ hoā. Nā ⁊ aplūs.
Neqꝫ enī iudicaui me īqͣ scire
aliqͥd in uobis nisi ihm xpm ⁊
hūc crucifixū. Quos enī loquebat
qui cape altiora de xpi dei
tate non poterant. Quibꝫ ena
ā paulopost dicit. Nō potui
loqui uobis q̄si spiritualibꝫ.
ꝫ quasi carnalibꝫ. Hoc igit
īt illos nesciebat. qđ p illū
scire nō poterant. et hoc solū
se scire dicebat qđ eos p illū
~~fe~~ scire oportebat. Deniqꝫ scie
bat īter pfectos. qđ īter puu
los nesciebat. Ibi quippe ait.
sapiā loquimur īter pfectos.
Eo namqꝫ genere locutionis nes
cire quisqꝫ dicit qđ occultat.
quo dicitur fossa ceca q̄ occlta
est. Neqꝫ enī aliquo genere
loquūt scripture qđ ī cōsuetu
dīe hūana nō īueniat. quia
utiqꝫ homībꝫ loquūtur. Scđꝫ
formā dei dictū ē ante oēs col
les genuit me. id ē ante oēs
altitudīes creaturarū ⁊ ante
luciferū genui te. idꝫ ante oīa
tpa ⁊ tpalia. Scđm formā
aūt serui dcm̄ ē. dn̄s creauit
me in pncipio uiarū suar.
q̄a scđm formā dei dixit. ego
sū ueritas. ⁊ scđm formā ser
ui. ego sū uia. Quia enī ipē
est primogenitus a mortuis.
iter fecit ecclie sue ad regnū

Ame

dei ad uitā eťnā. cui capite ē
ad īmortalitatē eciā corpis.
et ideo creatus ē in pͥncipio
uiarū dei ī opa eius. Sedm
formā eē dei pͥncipiū ē. qđ ɿ
loqtur nob. ī quo pͥncipio fe
cit deus celū ɿ trā. Sedž for
mā at serui spōsus pcedēs
de thalamo suo. Sedm for
mā at dei pͥmogeitus omīs
creatē. ɿ ipē ē ante oēs. ɿ oīa
illi cōstāt sedm formā serui
ipē ē caput corpis ecclie. Se
cūdū formā dei. dn̄s glē. vn
maīfestū ē. qđ ipē glorificet
sanctos suos. Quos eī pdesti
nauit ipōs ɿ uocauit. et qos
uocauit ipōs ɿ iustificauit.
Quos at ɿ iustificauit. ipōs
ɿ glorificauit. De illo quippe
dictū est q iustificet ipiū.
de illo dcm ē. q sit iustus et
iustificās. Si ergo quos iusti
ficauit ipōs ɿ glorificauit. q
iustificat ipē ē qui ɿ glificat.
qui est ut dixi dn̄s glie. Se
~~cu~~ cūdū formā tamē serui
sathagētibz discipul de glifi
cacoē sua respōdit. Sedere
ad dextrā aut ad sinistrā
meā nō ē meū dae uobis.
sed quibz patū est a patre
meo. Nō at patū ē a pre

eius. ɿ ab ipō filio patū est. qā
ipē ɿ pr̄ vnū sūt. Iam eī oste
dim⁹ ī hac trinitate p mltos
locucōnū diuiarū modos e
ciā de singul dici qđ oīm ē.
ppt̄ insepabilē opacoēz vni⁹
eiusdēqz sbe. sicut ɿ de spū scō
dicit. Cū ego iero mittā illū
ad uos. Non dixit mittem⁹.
sz ita qi tm̄ filius eū missur⁹
eēt ɿ nō pr̄. cū alio loco dicat.
Hec locut⁹ sū uob apud vos
manēs. Aduocatus at ille
spūs scūs quē mittet pater
in nomīe meo ille uobis de
clarabit oīa. Hic rursus ita
dictū ē. qi nō eū missur⁹ eēt
ɿ filius. sz tm̄ pr̄. Sicut ergo
ista. ita ɿ illud qđ ait. sed qbz
patū ē a pre meo. cū pre se ī
telligi uoluit pare sedes glē
qbz uellet. Sz dicat aliqs Illic
cū de spū scō loqret ita se mis
surū ait. ut nō negaret prez
missurū ɿ alio loco ita prez
ut nō negaret se missurū. h
uerō apte ait. Nō ē meū da
re uobis atqz ita secutus a pre
dixit ista pparata. Sz hoc
ē qđ pstruxim⁹ sedž formā
serui dcm. ut ita itelligere
mus nō est meū dae. Ac si
diceretur. nō ē huāne ptatis hoc dare

ut p illud ītelligat' hoc dīc p
qd deus ⁊ eq̄lis ē pr̄i. Nō ē me
ū mittit dare. id ē nō huāna po
testate ista do. s; q̄bȝ patū ē a
patre meo. Sȝ iā tu ītellige. q̄a
si oīa q̄ h̄t pr̄ mea st̄. ⁊ hoc utiq;
ꝙ meū ē ⁊ cū pr̄e ista paui. Nā
⁊ illud q̄ro quō dictū sit. si q̄s n̄
audit uerba mea ego nō iudi
cabo illū. Fortassis enī ita hic
dixit ego nō iudicabo illū. que
admodū ibi nō ē meū dāe. Sȝ
q̄d hic seq̄tur. Nō eī ueī īq̄t
ut iudicē mūdū. s; ut saluū
faciā mūdū. Deinde sbiūgit ⁊ ad
dicit. Qui me sp̄nit ⁊ nō acci
pit uerba mea h̄t q̄ se iudicet.
Hic iā ītelligem⁹ prēm nisi ad
iūgēt ⁊ dicēt. uerbū qd locut⁹
sū ip̄m iudicabit illū ī nouis
simo die. Quid ergo. Iā nec fi
lius iudicabit q̄a dixit ego n̄
iudicabo illū n̄ pr̄. s; v̄bū qd lo
cutus ē filius. Immo audi ad
huc qd sequit. Qa ego īmet
nō ex me locutus sū. s; ille qui
me misit pr̄ ille mādatū m̄ de
dit qd dicā ⁊ quid loq̄r. ⁊ scio
q̄a mādatū eius uita etna ē.
Que ego loquor ita ut dixit
m̄ pr̄ sic loquor. Si ergo nō iu
dicat filius. s; uerbū qd locu
tus ē filius. Ideo at̄ iudicat

uerbū qd locutus ē filius. q̄a
nō ex se locutus ē filius. s; qui
misit eū. pr̄ mādatū ei dedit
qd dicat ⁊ qd loq̄t. pr̄ utiq;
iudicat cui⁹ v̄bū ē qd locut⁹
ē filius. atq; ip̄m v̄bū pr̄is id
ip̄e ē filius. Nō eī aliud ē mā
datū pr̄is. aliud uerbū pr̄is.
Nā ⁊ uerbū hoc appellauit ⁊
mādatū. Uideam⁹ ergo ne
forte q̄ ait ego nō ex me locu
tus sum. hoc ītelligi uoluīt.
ego nō ex me natus sū. Si
enī uerbū pr̄is loq̄tur. seip̄z
loquit. q̄a ip̄e est uerbū pa
tris. plerūq; eī dicit. Dedit
m̄ pr̄. In quo vult ītelligi qd
eū genuerit pr̄. ut nō tāq̄ iā
existēti ⁊ nō h̄nti dederit aliqd
s; seip̄m dedisse ut hēet. genuis
se ē ut eēt. Nō enī sicut creatā
ita dei filius ante īcarnacōēz
et an̄ assūptā creaturā uni
genitus p̄ quē facta st̄ oīa ali
ud ē. ⁊ aliud h̄t. s; hoc ip̄m ē.
qd ē id qd h̄t. Qd illo loco ma
nifestius dicit. si q̄s ad capi
endū ydoneus sit ubi ait. Si
cut h̄t pr̄ uitā in semetip̄o.
ita dedit filio hēe uitā in se
metip̄o. Neq; eī iā existenti
et uitā nō h̄nti dedit ut ha
bēt uitā in semetip̄o cū eo

ipo qd' e uita sit etna. Hoc est
ergo dedit filio hre uita in semz
ipo genuit filiu ee imutabile
uita qd' e uita etna. Cu ergo u
bu dei sit filius dei et filius dei
sit uerus deus et uita etna sic
in epla sua dicit iohes. et ia h
quid aliud agit nos tam cu
dicat dns. ubu qd' locutus su
ipm iudicabit eu in nouissi
mo die: et ipm pris uerbu ee
dicat et madatu pris: ipmqz
madatu uita etna. Et scio m
qt qa madatu eius uita et
na e. Queo itaqz quo intelli
gam ego no iudicabo: sz ubu
qd' locutus su iudicabit. Qd
ex cosequetibz appaet ita dic
tu ac si dicet: ego no iudicab
o. sz ubu pris iudicabit. uerbu
at pris e ipe filius dei. Sic eni
itelligedu est: ego no iudica
bo: sed ego iudicabo. Quo is
tud pt esse ueru, nisi ita. Ego
scilicet no iudicabo ex ptate
huana qa fili hois su. sz ego
iudicabo ex ptate ubi. qm fi
lius dei su. Aut si cotraria et
repugnatia uidet: ego n iu
dicabo. sed ego iudicabo: qd
illic dicem ubi ait. mea do
ctrina no est mea. Quo mea.
quo non mea. No eni dixit

ista doctrina no e mea. sz mea
doctrina no e mea. Qua dixit
sua eadem dixit no sua. Quo
istud ueru e. n sed'm
aliud sua dixerit. et
sed'm aliud no sua. Sedz for
ma dei sua. sedz forma serui n
sua. Cu eni dixit no est mea. sz
eius q misit me: ad ipm ubu
facit nos recurre. Doctrina er
go pris e uerbu pris qz unic
filius. Quid sibi et illud uult.
q i me cred' no i me cred'. Quo
i ipm. et quo no in ipm. Quo
ta cotrariu sibiqz aduisu pt in
telligi. Qui i me credit iqt. no
i me credit sed i eu q me misit
Nisi ita itelligas qui i me cre
dit. no in hoc qd' uidet credit
ne sit spes nra i creata. sz i illo
q suscepit creatura: i q huais
oculis appareret. ac sic equale
ad se pri cotemplandu p fide cor
da mudaret. Ideoqz ad prem
referes itencoem credeau et di
ces: no in me credit. sz i eu qui
me misit no utiqz se a pre. idz
ab illo q eu misit uoluit sepa
ri: sed ut sic i eu crederet. quo
in prem cui eqlis e. Qd apte
alio loco dicit. Creditis i deu
et i me credite: id e sicut cre
didistis i deu sic et i me qa

ego et pater unus deus. Sicuti er-
go hic tamquam abstulit a se fidem
hominum et in patrem transtulit dicen-
do: non in me credit.
sed in eum qui me misit: a quo tamen
se non utique separavit. sic etiam quod
ait non est meum dare: sed quibus paratum
est a patre meo. puto clarere secundum
quod utrumque accipiendum sit. Tale
est enim et illud ego non iudicabo:
cum ipse iudicaturus sit vivos et
mortuos. sed quia non ex potestate hu-
mana propterea recurrens ad deita-
tem sursum erigit corda hominum prop-
ter que sublevanda descendit. Cap. XIII.

Nisi tamen idem ipse esset filius
hominis propter formam servi quam
accepit: qui est filius dei propter dei
formam in qua est. non diceret apostolus
paulus de principibus huius seculi.
si enim cognovissent. numquam dominum
glorie crucifixissent. Ex forma enim
servi crucifixus est: et tamen dominus glorie
crucifixus est. Talis enim erat illa sus-
ceptio que deum hominem faceret et ho-
minem deum. Quid tamen propter quid et se-
cundum quid dicatur: adiuvante
domino prudens et diligens et pius
lector intelliget. Nam ecce diximus
quia secundum id quod deus est glorificat
suos: secundum hoc utique quod dominus
glorie est. et tamen dominus glorie cruci-
fixus est. quia recte dicitur et deus cru-
cifixus non ex virtute divinitatis
sed ex infirmitate carnis: sicut di-
cimus quia secundum id quod deus est iudicat
hoc est ex potestate divina non ex hu-
mana. et tamen ipse homo iudicaturus
est. sicut dominus glorie crucifixus est
Ita enim aperte dicit. Cum venerit filius
hominis in gloria sua et omnes angeli cum
eo: tunc congregabuntur ante eum omnes
gentes et cetera: que de futuro iudicio
usque ad ultimam sententiam in eo loco
predicantur. Et iudei quippe qui in ma-
licia sua perseverantes in illo iu-
dicio puniendi sunt: sicut alibi
scriptum est. videbunt in quem pu-
pugerunt. Cum enim et boni et mali vi-
suri sint iudicem vivorum et mortu-
orum. procul dubio eum videre mali non
poterunt nisi secundum formam qua filius
hominis est: sed tamen in claritate in qua iu-
dicabit. non in humilitate in qua
iudicatus est. Ceterum illam dei for-
mam in qua equalis est patri: procul du-
bio impii non videbunt. Non enim sunt
mundicordes. Beati enim mundicordes:
quoniam ipsi deum videbunt. Et
ipsa visio est facie ad faciem que
summum premium promittitur iustis:
et ipsa fiet cum tradet regnum
deo et patri. in quo et sue forme vi-
sionem vult intelligi: subiecta

deo vniuersa creatura et ipsa in
qua filius dei filius hominis factus est: quia
secundum hanc et ipse filius tunc subiec
tus illi erit qui ei subiecit omnia
ut sit deus omnia in omnibus. Alioquin
si filius dei iudex in forma in qua
equalis est patri etiam impiis cum
iudicaturus est apparebit: quid est
quod pro magno dilectori suo polli
cetur dicens. et ego diligam eum et
ostendam meipsum illi. Quapropter
filius hominis iudicaturus est nec tamen ex
humana potestate sed ex ea qua filius dei
est. et rursus filius dei iudicaturus est:
nec tamen in ea forma apparens in qua
deus est equalis patri. sed in ea qua filius hominis
est. Itaque utrumque dici potest. et filius ho
minis iudicabit. et non filius hominis iu
dicabit: quia filius hominis iudicabit.
ut verum sit quod ait. cum venerit filius
hominis: tunc congregabuntur ante eum omnes
gentes. et non filius hominis iudicabit.
ut verum sit quod ait. Ego non iudica
bo. et ego non quero gloriam meam: est qui
querat et iudicet. Nam secundum id quod in
iudicio non forma dei sed forma fi
lii hominis apparebit. nec ipse pater
iudicabit. Secundum hoc enim dictum est.
Pater non iudicat quemquam: sed om
ne iudicium dedit filio. Quod utrum
ex illa locutione dictum sit quam su
perius commendauimus ubi ait sic de

dit filio ~~suo~~ habere vitam in semetipso:
ut significaret quia sic genuit filium.
an ex illa de qua loquitur apostolus dicens:
propter quod eum suscitauit et donauit ei
nomen quod est super omne nomen. Hoc enim
de filio hominis dictum est secundum quem dei fi
lius excitatus est a mortuis. Ille quippe
in forma dei equalis patri ex quo se exina
uit formam serui accipiens. in ipsa for
ma serui et agit et patitur et accipit
que consequenter contexit apostolus: humilia
uit se factus obediens usque ad mortem.
mortem autem crucis. propter quod et deus illum
exaltauit et donauit ei nomen quod est
super omne nomen: ut in nomine ihesu omne
genu flectatur celestium terrestrium et
infernorum. et omnis lingua confiteatur quia do
minus ihesus in gloria est dei patris. Utrum er
go secundum illam an secundum istam locutionem
dictum sit omne iudicium dedit filio satis
hinc apparet: quia si secundum illud diceretur
secundum quod dictum est dedit filio habere vitam
in semetipso: non utique diceretur pater non
iudicat quemquam. Secundum hoc enim quo equa
lem ~~eum~~ pater genuit filium iudicat cum
illo. Secundum hoc ergo dictum est quia in iu
dicio non forma dei sed forma filii
hominis apparebit: non quia non iudicabit
qui dedit omne iudicium filio: cum de illo
dicat filius. est qui querat et iudicet: sed
ita dictum est. pater non iudicat quemquam.
sed omne iudicium dedit filio: ac si

dicēt: prēz nēō uidebit. ī iudicō ui
uor ac mortuor. ꝫ oēs filiū qā fili⁹
hoīs est: ut possit ⁊ ab īpiīs uide
ri. cū ⁊ illi uidebūt ī quē pupugerūt.
Nō ne ꝯiācē pocī⁹ q̄ apte demrāre
uideamꝰ: pfēmꝰ eiusꝫ dnī cētā ma
nifestāq̄ꝫ sententiā q̄ oñdim⁹ ipāz
fuisse cām ut dicēt: pr̄ nō iudicat
quē q̄. ꝫ oē iudiciū ded' filio: qā
iudex ī forma filij hoīs apparēbit:
q̄ forma nō ꝫ pr̄is ꝫ filij: nec ea filij
ī qua eq̄lis ē prī. ꝫ ī q̄ mīor ē prē.
ut sit ī iudicō ꝯspicu⁹ ⁊ bōīs ⁊ ma
lis. Paulopost eī dicit. Amē di
co uob' qā q̄ uerbū meū audit. ⁊
credt ei q̄ me misit. hꝫ uitā etnā:
⁊ ī iudiciū nō ueīet. ꝫ trāsiet a mor
te ī uitā. Hec uita etna ē illa uisio
q̄ nō ptīet ad malos. Deīn seqt:
Amē amē dico uobis: qā ueīet
hoā ⁊ nūc ē qū mortui audiēt uo
cē filij dei ⁊ q̄ audierīt uiuēt. Et
hoc ꝓpīū ꝫ prior: q̄ sic audiūt deī
carnacioē ei⁹ ut credāt q filiꝰ dei ē.
id ē sic eū ꝓpē se frīn accipiūt mio
rē prē in forma serui: ut credāt qā
eq̄lis ē prī in forma dei. Et idō se
q̄t ⁊ hoc ipm ꝯmēdās dicit. Sic̄
enī pr̄ hꝫ uitā in semetipo: ita de
dit ⁊ filio hrē uitā in semetipo.
Deīn ueīt ad uisioēz sue claita
tis ī q̄ uētur⁹ ē ad iudiciū: q̄ ui
sio ꝯmūnīs erit ⁊ īpiīs ⁊ iustis. De

q̄t eī ⁊ dicit. Et ptātē dedit ei ⁊
iudiciū facē: qm̄ fili⁹ hoīs ē. pu
to nichil eē maīfesti⁹. Nā qā fili⁹
dei ē ⁊ eq̄lis ē prī. nō accip̄t hāc
ptātē iudicij faciēdi. ꝫ hꝫ illā cū
prē ī occulto. Accip̄t aūt illā ut bo
ni ⁊ mali eū uideāt iudicātē: qā
fili⁹ hoīs ē. Visio q̄ppe filij hoīs
exhibebit ⁊ mal'. Nā uisio formē
dei nō nisi mūd' corde: qā ipi
deū uidebūt. id ē solis piīs: quor
dilcōni hoc ipm ꝓmittit qā
ostēdet seipm ill'. Et idō uide
q̄d seq̄t: Nolite mīari h' iqt.
Nō nos phibꝫ mīari. n̄ illud q'
reuēā mīat omīs q̄ nō intelli
git: ut ideo dicēt prēz dedisse ei
ptātem ⁊ iudiciū facē qm̄ filius
hoīs est. cū mḡis q̄i hoc expcā
ret: ut dicēt qm̄ fili⁹ dei est. Sꝫ
qā filiū dei scāꝫ id q̄d ī for̄ dei eq̄
lis ē prī uidē īiqui nō pnt: op
tet aūt ut iudicē uiuor ⁊ mortuo
rū cū corāz iudicabūt ⁊ iusti ui
deāt ⁊ īiqui: nolite iqt h' mīa
ri: qm̄ ueīet hoā ī q̄ oēs q̄ ī mo
nūmītis st̄ audiēt uocē ei⁹: ⁊ p
diēt q̄ boā egerūt ī resurrectionē
uite: q̄ mala gesserūt ī resurrectio
nē iudicij. Ad hoc ergo optebāt
ut ideo acciperet illā ptātez qā
fili⁹ hoīs ꝫ: ut resurgētes oēs
uidēnt eū in forma ī qua uidēri

ab omībꝫ p̄e: ſed alij ad dāpna
cōēm: alij ad uitā etn̄ā. Que ē aūt
uita etn̄a: n̄ illa uiſio q̄ nō ꝯcedit d̄nū
ĩpijs. Ut cognoſcant te īquit verū
deū ⁊ quē miſiſti ihm̄ xpm̄. Quō
et ipm̄ ihm̄ xpm̄. n̄ quēadmodū
unū verū deū q̄ oſ̄det ſeipm̄ ill':
nō quō ſe oſ̄det etiā puniendis ĩ
forma filij hoīs. Scd̄m illā uiſio
nē bonꝰ ē ſcd̄m q̄ uiſioēz deꝰ ap
paret mūdis corde: qm̄ q̄ bonꝰ
iſr̄l deus rectis corde. Qn̄ aūt ui
dit' uidebūt mali. nō eis uidebi
t' bonꝰ: q̄a nō ad eū gaudebūt
corde. ꝫ tūc ſe plāgēt oēs t̄bꝫ t̄re:
ĩ nūo utiqꝫ malorꝫ oīm ⁊ īfide
liū. Pter hoc etiā ⁊ illi q̄ eū dix
erāt mgr̄m bonū: q̄rēs ab eo cō
ſiliū ꝯſequēde uite etn̄e: r̄ndit.
qd̄ me īterrogas de bono. qd̄ me
dicis bonū: nemo bonꝰ n̄ vnꝰ
deus. cū ⁊ hoīez alio loco dicat
bonū ipē dn̄s. Bonꝰ hō īqt de
bono theſauro cord' ſui pfert
bōa. ⁊ malꝰ hō de malo theſau
ro cord' ſui pfert mala. Sꝫ q̄a
ille uitā etn̄ā q̄rebat. uita aūt
etn̄a ē in illa cōtemplōne: q̄ n̄
ad penā uidet' deꝰ ꝫ ad gaudi
ū ſempitn̄ū ⁊ nō intelligebat
cū quo loq̄bat' q̄ tm̄ mō eū fili
ū hoīs arbitrabat': qd̄ me int'
rogas īqt de bono: ⁊ uocas me

+ id ẽ iſta forma quā uides q̄ īt'rogas de bono

ſcd̄m qd̄ uides mgr̄m bonū. Hec
forma filij hoīs eſt. hᵉ forma accep
ta ē. hec forma apparebit ī iudi
cio. nō tm̄ iuſtis ſed ⁊ īpijs: ⁊ hꝰ
forme uiſio nō erit ī bonū eis q̄ ma
le agūt. Eſt aūt uiſio forme mee ī q̄
cū eēm nō rapinā arbitrat' ſū eē
eq̄lis deo: ꝫ ut hāc acciperē meipꝫ
exināniui. Ille ergo vnꝰ deꝰ pr̄ ⁊ filiꝰ
⁊ ſp̄c ſc̄s q̄ nō apparebit n̄ ad gau
diū: qd̄ nō auferet' a iuſtis. Cui gau
dio futō ſuſpirat q̄ dicit. Unā petij a
dn̄o hāc req̄rā ut īhitem ī domo
dn̄i p oēs dies uite mee: ut ꝯtēpler
delc̄acōez dn̄i. Unꝰ ergo deꝰ ipē ē ſo
lus bonꝰ. ad hᵒ q̄a neō eū uidet ad
luctū ⁊ plāctū: ꝫ tm̄ ad ſalutē ⁊ le
ticiā uerā. Scd̄m illā formā ſi
me ītelligis bonꝰ ſū. Si aūt ſcd̄ꝫ hāc
ſolā qd̄ me ītrogas de bono: ſiūt
illos eius q̄ uidebūt ī quē pupuge
rūt: ⁊ ipā uiſio malū eis erit. q̄a
penalis erit. Et iſta ſn̄ia dixiſſe do
minū qd̄ me ītrogas de bono:
neō bonꝰ n̄ vnꝰ deꝰ. hijs docum̄tꝭ
q̄ ꝯmemoraui pbabile ē. q̄a uiſio il
la dei q̄ ꝯtēplabim' īcōmutabilēz
atꝫ hūanis ocul' īuiſibilēz di ſbāz.
q̄ ſol' ſcīs pmittit': q̄ dicit aplꝰ
facie ad faciē: ⁊ de q̄ dic̄ iohēs aplꝰ
ſilēs ei erim' qm̄ uidebim' eū ſi
cuti ē: ⁊ de q̄ di. Unā petij a dn̄o.
ut ꝯtēpler delc̄acōez dn̄i: ⁊ de q̄

dicat ipse dñs. et ego diligā eū et ostē
dā meipm̄ illi. et ppt̄ qȝ solā fide
corda mūdam⁹. ut sim⁹ btī mūdi
cordes q̄m ipī deū uidebūt: et si q̄
alia de ista visiōe dcā sūt q̄ copio
sissime sp̄s sā p oēs scp̄tas ūueīt. qȝ
q̄s ad eā q̄rēdā oculū aīoīs ītendit.
sola ē sūmū bonū nēm c⁹ adipis
cēdi causa pacipim̄ agē q̄cq̄ recte
agim⁹. Visio uō illa filij hoīs q̄
pnūciata ē. cū ɔgͣgabūt añ eum
oēs gētes: et dicēt ei. dñe q̄n te ui
dim⁹ esuientē et sicietēz etc̄. n̄ bo^m
ēit ipys q̄ mittēt in ignē etnū.
n̄ sūmū bonū ēit iustis: ad h̄ ei
vocat eos ad r̄gnū qd̄ eis patū ē
ab īicio mūdi. Sicut eī ill' dicēt
Ite ī ignē etnū sic ill'. Venite bn̄dcī
pr̄is mei pcipite patū uob r̄g^m.
Et sicut ibūt illi ī ɔbustiōez etnā.
sic iusti ad uitā etnā. Qd̄ ē aūt
uita etnā: n̄ ut ɔgnoscāt te ī q̄t
vnū uerū deū et quē misisti ihm̄
xpm̄. Sȝ iā ī ea claritate de qua
dicat pr̄i. qȝ habui ap^d te p̄usq̄
mūd⁹ fieret. Tūc eī tradȝ r̄gnū dō
et pr̄i. ut ītret seru⁹ bon⁹ ī gaudi
ū dñi sui. et abscōdat eos q̄s possi
det dō ī abscōdito vult⁹ sui a ɔt
bacōe hoīm: eor sālicȝ q̄ tūc ɔ̄tba
būt. audiētes illā sentēciā. a q^o
auditu malo iust⁹ nō tīebit si
mō ptegat in tabnaclō. id est

vcā catholice ecclīe. a ɔ̄dcōe ligua
rū. id ē a calūpniys heticor. Si
uō ē alius ītellc̄s uerbor dn̄i q̄
bȝ ait. qd̄ me īterogas de bono.
nēo bon⁹ n̄ vn⁹ de⁹. dū tn̄ n̄ idō
ɔcedat maioris boitatis eē pr̄is
qȝ filij sb̄a. scīȝ qȝ ūbū est p qd̄ fcā
sūt oīa. nichilaȝ abhorret a sana
doctina: sc̄au vitam. nō vno tm̄.
sȝ q̄t q̄t r̄pīri potuerīt. Tāto eñ
forci⁹ ɔuīcāt hetīca. q̄to plures
exit⁹ patēt ad eor laq̄os euitād⁹.
Sȝ ea q̄ adhuc ɔsideranda sūt: ab
alio iā petam⁹ exordio. Explic^t
liber p̄m⁹ Incipiūt capitula
libri secundi Capitulū p̄mū
De r̄glis scd̄m q̄s scp̄tā d' pr̄e
et filio loq̄r. Ca^m 2^m. De hys qui
scp̄tē locis de q̄bȝ dubiū est an
ppt̄ p̄r̄e assūptā creaturā mīo
rē pr̄e iudicēt filiū. an uō hoc
tm̄ qd̄ lic̄ equalē pr̄i. tn̄ g̃a de
pr̄e sit docēat Cap 3^m. De hys
q̄ spm̄ scm̄ nō minōrē pr̄e idicāt
sȝ tm̄ q' de pr̄e pcedat. Cap iiij.
De clarificacōe q̄ et pr̄ filiū cla
rificat et filius prem. Cap. v.
Quō ītelligēda sit missio siue
filij siue spc̄ sancti. Cap vi. Qd̄
sit q' nusq̄ legit' pr̄ maior spū
scō a' spc̄ scō maior pr̄e. Cap vij.
Posicō questiōis d' mītimod'
appāicōibȝ dei q̄rū q̄dā missiōes